

DOLNOŚLĄSKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW

Delegatura w Wałbrzychu
ul. Zamkowa 3, 58-300 Wałbrzych
tel. (74) 842 64 18, (74) 842 66 60

dwkz-wb@dwkz.pl
<http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/>

Wałbrzych, 05.09.2023 r.

W/N.5183.2909.2023.MB

**Burmistrz Miasta Nowa Ruda
Rynek 1, 57-400 Nowa Ruda**

W odpowiedzi na pismo z 01.09.2023 r. (data wpływu ePUAP: 01.09.2023 r.) w sprawie remontu, termomodernizacji i montażu systemu solarnego w **budynków Szkoły Podstawowej nr 7, przy ul. Szkolnej 3 i 6 w Nowej Rudzie**, informuję jak poniżej.

Przedmiotowe budynki (nr 3 i 6) ujęte są w gminnej ewidencji zabytków Gminy Miejskiej Nowa Ruda oraz lokalizowane w granicach zabytkowego układu przestrzennego d. wsi Słupiec, w związku z tym podlegają ochronie konserwatorskiej.

Po analizie przedmiotowej sprawy oraz dokumentacji archiwalnej i ikonograficznej zgromadzonej w tutejszym urzędzie, organ ochrony zabytków **pozytywnie opiniuje** planowane zamierzenie w zakresie:

1. dla budynku przy ul. Szkolnej 3 (budynek główny „A”):
 - wykonania docieplenia dachu bez wymiany pokrycia dachowego;
 - wymiany części stolarki zewnętrznej;
 - wymiany opraw oświetleniowych na ledowe;
 - remontu instalacji c.o. i c.w.u.; montaż pompy ciepła;
2. dla budynku przy ul. Szkolnej 6 (budynek „D”):
 - termomodernizacji dachu, w tym ocieplenia i wymiany pokrycia dachowego na nowe;
 - budowy wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej z odzyskiem ciepła;
 - montażu pomp ciepła typu powietrze-woda;
 - wymiany instalacji c.o., c.w.u., wymiany posadzek na nowe, docieplenia stropów, wykonania ogrzewania podłogowego, budowy instalacji cyrkulacyjnej;
 - wymiany opraw oświetleniowych na ledowe;
 - montażu instalacji fotowoltaicznej na dachu;

oraz **negatywnie opiniuje** planowane zamierzenie w zakresie:

1. dla budynku przy ul. Szkolnej 3:
 - ocieplenia ścian zewnętrznych poprzez ułożenie nowych tynków termoizolacyjnych;
2. dla budynku przy ul. Szkolnej 6:
 - ocieplenia ścian zewnętrznych i docieplenia ścian zewnętrznych przy piwnicach;

W związku z powyższym przedkładam następujące **wnioski i wytyczne do planowanego remontu budynków**, które należy uwzględnić w dokumentacji projektowej:

1. **Dla obu budynków (ul. Szkolna nr 3 i 6):**
 - a) Prace remontowe powinny zostać poprzedzone oceną stanu murów w przyziemiu i fundamentów w zakresie zabezpieczeń przeciwwilgociowych oraz potrzeby wykonania drenażu i izolacji; do wykonania izolacji w gruncie zaleca się zastosowanie szlamu mineralnego.
 - b) **Remont elewacji, w tym docieplenie:** Należy zachować historyczne tynki. Nie jest dopuszczalne całkowite skucie istniejącej oryginalnej wyprawy tynkarskiej i wymiana jej na nowe tynki ciepłochronne. Remont elewacji w **częściach tynkowanych** powinien polegać na usunięciu

zawilgoconych odspojonych i zdegradowanych wypraw tynkarskich, wyłącznie tam gdzie jest to niezbędne, oczyszczeniu i dezynfekcji ścian, gruntowaniu i malowaniu całości elewacji i detalu farbami mineralnymi; należy zachować fakturę tynku na wzór wyprawy historycznej; w miejscach zawilgoconych należy zastosować tynki renowacyjne (bezsiaarkowe) – przyziemie, pasy w okolicach rur spustowych i koszy zlewowych.

- c) **Kamienny cokół** budynków wykonany z piaskowca czerwonego należy oczyścić, dokonać uzupełnień z zachowaniem kolorystyki i faktury budulca historycznego, dokonać niezbędnych wzmocnień i hydrofobizacji, nie malować.
- d) Nie jest dopuszczalne wykonanie dodatkowej warstwy termoizolacyjnej na elewacji budynku (np. ze styropianu lub wełny mineralnej), której zastosowanie doprowadziłoby do zniekształcenia, zmiany formy architektonicznej budynku i zniszczenia istniejącego, oryginalnego detalu architektonicznego oraz ze względu na niską paroprzepuszczalność do zniszczenia budulca ceglanego i uszkodzenia konstrukcji budynku. W celu **poprawy parametrów termicznych** przedmiotowych budynków wskazane jest: docieplenie przegród poziomych (np. stropów nad piwnicami); likwidacja mostków termicznych; udrożnienie wentylacji grawitacyjnej; uszczelnienie stolarki drzwiowej i okiennych w budynkach.
- e) **Kolorystyka:** Na etapie projektowym oraz wykonawczym należy uzgodnić z organem konserwatorskim kolorystykę elewacji; wyklucza się możliwość zastosowania barw nasyconych, jaskrawych, opartych na czystych, syntetycznych pigmentach; zaleca się zastosowanie kolorystyki w jasnych odcieniach brązów, (np. beżu lub piasku) dla tła i jaśniejszych odcieni dla detalu (w bud. nr 6).
- f) W przypadku wymiany **rynien i rur spustowych i obróbek blacharskich** nowe należy wykonać z blachy tytanowo-cynkowej, ocynkowanej lub stalowej.
- g) **Pompy ciepła** należy ulokować w miejscu jak najmniej widocznym, np. przy elewacji tylnej lub bocznej niewidocznej od strony ulicy. Nie jest dopuszczalne montowanie urządzeń w obrębie elewacji frontowych.
- h) **Wymiana opraw oświetleniowych** na ledowe, jeśli dotyczy to opraw na zewnątrz budynku – ich formę należy uzgodnić z organem konserwatorskim na etapie projektowym; przypadku wymiany opraw we wnętrzu budynku uzgodnienie nie jest wymagane.
- i) Przy okazji remontu elewacji należy **uporządkować instalacje techniczne i wprowadzić je podtynkowo**, w miejscach jak najmniej widocznych (dotyczy także wnętrza). Przy projektowaniu instalacji i urządzeń technicznych należy kierować się zasadą minimalnej ingerencji w tkankę zabytku.

2. Dla budynku przy ul. Szkolnej 3:

- a) **Detal architektoniczny kamienny** należy oczyścić za pomocą metod chemicznych lub laserowych; nie jest dopuszczalne wykonanie czyszczenia metodami mechanicznymi tj. ścieranie, szlifowanie lub piaskowanie; uzupełnienia materiału należy dokonać z zachowaniem kolorystyki i faktury materiału historycznego (flekowanie); uzupełnienie spoinowania wykonać z zastosowaniem materiałów renowacyjnych (bezsiaarkowych); wzmocnić, w razie potrzeby wykonać hydrofobizację z zastosowaniem środków właściwych dla kamieniarki zabytkowej; nie malować. Prace przy zabytkowej kamieniarce należy wykonywać pod nadzorem konserwatora technologa posiadającego doświadczenie w tego typu pracach.
- b) **Wymiana stolarki zewnętrznej** (drzwiowej i okiennej):
 - **Stolarka okienna:** zaleca się odtworzenie oryginalnej formy stolarki okiennej w tym rozwiązaniach konstrukcyjnych, uwzględniając zastosowany materiał, podziały, profilowanie, na podstawie dostępnej ikonografii (tj. okna ze ślaniem konstrukcyjnym na wysokości 2/3 otworów okiennych, ze słupkiem w dolnej części; z nadślaniem uchylnym jednoskrzydłowym [w parterze i na piętrze o górnej krawędzi w kształcie łuku odcinkowego]; poniżej ślania okna dwuskrzydłowe, skrzydła dwukwaterowe ze szprosami naszybowymi); w przypadku wymiany stolarki na nową z PCV, należy zamontować nawiewy oraz zastosować możliwie najwęższy profil ramy, tak aby była ona jak najmniej widoczna; należy wykonać/malować stolarkę w kolorze „cieplej” bieli (np. RAL 9001, 9010).
 - **Stolarka drzwiowa:** Należy zachować istniejącą historyczną stolarkę drzwiową w obrębie frontu budynku, którą należy poddać renowacji, wykonanej przez specjalistyczny zakład stolarski

posiadający doświadczenie w tego typu pracach. Stolarka w obrębie elewacji tylnej może zostać wymieniona na nową, pod warunkiem odtworzenia jej na wzór historycznej, z zachowaniem materiału, podziałów. Nie jest dopuszczalna wymiana na nową z PCV/aluminium.

3. Dla budynku przy ul. Szkolnej 6:

- a) **Remont dachu:** Należy zachować istniejącą, historyczną formę dachu. Dopuszczalna jest wymiana elementów konstrukcji w zakresie niezbędnym (uszkodzone elementy, zawilgocenia). Dopuszczalna jest wymiana istniejącego pokrycia z papy na nowe tożsame lub zastosowanie na pokrycie blachy tytanowo-cynkowej układanej na rąbek stojący lub zastosowanie tzw. dachu solarnego (zob. pkt 3.c).
- b) **Detal architektoniczny:** dekorację tynkarską elewacji należy naprawić w technologii tradycyjnej, poprzez ciągnięcie w tynku (w przypadku ciągnięcia detali wzdłuż linii krzywej, tor wzornika powinien odpowiadać występującym krzywiznom), z zastosowaniem zapraw renowacyjnych (beziarkowych).
- c) **Weranda z dekoracją snycerską:** Elementy i detale snycerskie należy poddać renowacji, która powinna zostać wykonana przez wyspecjalizowany zakład stolarski mający doświadczenie przy tego typu pracach. Wyklucza się możliwości odtworzenia wystroju elewacji z gotowych elementów wykonanych z tworzyw sztucznych.
- d) **System fotowoltaiczny:** system solarny należy montować na płasko lub na niskich stelażach w kolorze czarnym w obrębie całej połaci dachu; należy zastosować panele w kolorze czarnym, matowym, bezramkowe; dopuszczalne jest również wykonanie pokrycia dachowego z dachówek solarnych płaskich, czarnych i matowych (tzw. dach solarny), zamiast pokrycia konwencjonalnego (obecnie papa).

Przed wystąpieniem z wnioskiem o wydanie pozwolenia na budowę lub zgłoszenie zaleca się uzgodnienie dokumentacji projektowej z organem konserwatorskim.

Z up. Dolnośląskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków we Wrocławiu

mgr Anna Nowakowska
Kierownik Delegatury w Wałbrzychu
(pismo podpisano elektronicznie)

Otrzymują:

- 1. Adresat [ePUAP: /8de798qldx/skrytka]
- 2. a/a wyk.: Nowa Ruda – Słupiec, ul. Szkolna 3
- 3. a/a wyk.: Nowa Ruda – Słupiec, ul. Szkolna 6